

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

ในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ในช่วงยุคของการเปลี่ยนแปลงในเรื่องสิทธิสตรีนั้น มีหลักฐานพบว่า เสียงเรียกร้องของผู้หญิงมีความสำคัญมากขึ้นโดยลำดับ ทั้งในศาลและในรัฐสภา อย่างไรก็ตาม ในเรื่องสิทธิสตรีดังกล่าวยังไม่ได้รับความสำคัญมากนักในทางสังคม ในขณะที่ผู้หญิงในชาติตะวันตกได้ต่อสู้เป็นช่วงศตวรรษ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิพื้นฐาน เช่น สิทธิในการลงคะแนนเสียง ผู้หญิงในประเทศอินเดียตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญของอินเดียจะได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกันตั้งแต่ช่วงต้น ๆ

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานทั้งในด้านสภาพทางการเมืองและทางสังคม ตั้งแต่ดั้งเดิม เรียกสิทธิมนุษยชนว่าเป็นสิทธิตามธรรมชาติหรือสิทธิของมนุษย์ และรวมถึงสิทธิในชีวิตทรัพย์สิน และการแสวงหาความสุข ดังที่ระบุไว้ใน การประกาศอิสรภาพของสหรัฐฯ (US Declaration of Independence) ช่วงหลายปีที่ผ่านมา แนวคิดของสิทธิมนุษยชนได้มีการขยายความให้กว้างมากขึ้น ให้ครอบคลุมสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ในเชิงสังคม เช่น ความปลอดภัยในสังคม การพักผ่อนและสันทนาการ และการศึกษา ซึ่งสิทธิเหล่านี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของการดำรงอยู่ของมนุษย์

ในศตวรรษที่ 19 นักปฏิรูป และผู้นิยมในรัฐแบบแนวคิดยูโทเปีย เสนอให้มีการขยายสิทธิเหล่านี้ให้แก่สตรี ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ได้ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวครั้งแรกในการปลดปล่อยของสตรี ซึ่งคลื่นการเคลื่อนไหวครั้งที่สองในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 ได้กลายเป็นการปลดปล่อยเสรีภาพของสตรี และท้ายที่สุด ความคิดเกี่ยวกับสิทธิเชิงสร้างสรรค์ และเสรีภาพได้มีการก่อให้เกิดขึ้น

ปัจจัยในเรื่องเพศได้ก่อให้เกิดพื้นฐานในทุก ๆ สังคม สำหรับเรื่องการแบ่งงานกันทำ และการแบ่งแยกในเรื่องสิทธิและหน้าที่ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการจัดลำดับชั้น ความแตกต่างของอายุ เผ่าพันธุ์ ศาสนา และชนชั้น ความไม่เท่าเทียมกันที่มีพื้นฐานมาจากความแตกต่างในเรื่องเพศได้ครอบคลุมในทุก ๆ ส่วนลักษณะของชีวิตสังคม และมีผลกระทบต่อโอกาสสำหรับความอยู่รอดและความปลอดภัยในวิถีทางพื้นฐานขั้นต้นที่สำคัญ แม้ว่าผู้หญิงบางคนอาจจะมีชั้น (rank) ที่

สูงกว่าผู้ชายบางคน ผู้ชายโดยส่วนใหญ่แล้ว ก็ยังคงมีอำนาจมากกว่าและได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าผู้หญิง

สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับความคิดเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ ปรากฏในปี ค.ศ. 1762 ท่ามกลางบรรยากาศของการโต้เถียงเรื่องการปฏิวัติฝรั่งเศสและการปฏิวัติอเมริกา (French Revolution and American Revolution) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ปรากฏอยู่ในงานเขียนหลายชิ้น เช่น The Subjugation of Women ที่เขียนโดย John Stuart Mill ในปี ค.ศ. 1869 เป็นต้น ความพยายามครั้งแรกของการดำเนินการเพื่อผู้หญิงในระดับนานาชาติ มิใช่เป็นการปลดปล่อยอิสรภาพของผู้หญิงแต่เป็นการปกป้องลูกสาว พี่สาว น้องสาว ภรรยา และมารดาในโลกอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ภายนอก จากการกระทำอนาจารที่นำมาซึ่งการลดคุณค่าของครอบครัว อนุสัญญาระหว่างประเทศที่มีการลงนามในปี ค.ศ. 1906 ให้ความสำคัญสำหรับการห้ามมิให้มีการทำงานตอนกลางคืนของผู้หญิงสำหรับการจ้างงานในโรงงานอุตสาหกรรม อนึ่ง การกระทำที่สร้างความเป็นมนุษยธรรมที่มากขึ้น ได้แก่ อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานสตรีก่อนและหลังยุค อัตราการเกิดที่สูงมากของทารกในปี 1919 (Convention for the Suppression of Traffic in Women and Children)

การตระหนักถึงสิทธิสตรีได้กลายเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ เมื่อที่ประชุมใหญ่สามัญของสหประชาชาติได้รับรองอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)) การแบ่งแยกความแตกต่างของผู้หญิงได้รับการปฏิเสธในประเด็น การแยกแยะความแตกต่าง การกีดกัน การจำกัด ใด ๆ ที่มีพื้นฐานมาจากปัจจัยทางด้านเพศ

ประเด็นสิทธิความเท่าเทียมกันของผู้หญิงได้ก่อให้เกิดความสนใจอย่างกว้างขวางของชนชาติต่าง ๆ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเคลื่อนไหวของผู้หญิงได้ถูกสร้างให้เกิดเป็นรูปของการจัดสรรองค์กรในสังคมส่วนใหญ่ เพื่อสะท้อนถึงปัญหาเหล่านี้และเพื่อเรียกร้องถึงสภาพของความเท่าเทียมกันสำหรับผู้หญิง การตอบสนองทั้งในด้านสังคมและทางด้านการเมืองของทั้งชายและหญิงต่อการเคลื่อนไหวต่าง ๆ นี้ ได้ถูกจำกัดด้วยปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งมีหลายมุมมองและแนวคิด ในการแก้ไขความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องเพศตามที่มีอยู่ในสังคม ในขณะที่วัฒนธรรมทางวัตถุได้มีการปรับปรุงให้ทันสมัย แต่วัฒนธรรมทางด้านพฤติกรรมยังคงผูกยึดอยู่กับขนบธรรมเนียม และข้อจำกัดนี้ ได้สะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมกันในบทบาทของผู้หญิง และยากที่จะเปลี่ยนแปลงเนื่องจากเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคม ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่การพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีการก้าวหน้ามากขึ้น แต่ยังคงพบปัญหาความยากจนในแต่ละชนชาติต่าง ๆ

ในโลก ในแต่ละสังคม ผู้คนจำนวนมากเป็นเหยื่อ รวมถึงผู้หญิงและเด็กที่ประสบกับความยากลำบาก

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและบทบาทของผู้หญิงได้ถูกหยิบยกขึ้นมาโต้เถียงกันในที่สาธารณะโดยผู้กำหนดนโยบาย การแบ่งแยกอุปสรรคระหว่างขอบเขตด้านส่วนบุคคลและส่วนสาธารณะจะมีนัยสำคัญสำหรับผู้หญิง

ข้อจำกัดที่มีอิทธิพลมากที่สุดอย่างหนึ่งในเรื่องสิทธิสตรี ได้มีรากฐานที่ยังลึกมาจากทางด้านศาสนา เช่น ศาสนาคริสต์ และอิสลามก็ได้มีข้อจำกัดจำนวนมากในเรื่องบทบาทสตรี ยิ่งกว่านั้น กฎระเบียบต่าง ๆ ในทางโลก คติธรรม และจรรยาบรรณ ได้สร้างข้อจำกัดในเรื่องนี้ด้วย ยกตัวอย่างกรณีของประเทศเกาหลี พบว่า มีภาชิตอย่างหนึ่งของลัทธิ Confucianism ที่ต้องการการเชื่อฟังของผู้หญิง 3 อย่าง ได้แก่ การเชื่อฟังพ่อ สำหรับในวัยที่เธอเป็นเด็ก การเชื่อฟังสามี เมื่อเธอแต่งงาน และเชื่อฟังลูกชายในวัยที่เธอแก่ ทั้งนี้ สถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ก็ยังพบในกรณีของศาสนาฮินดู ที่กำหนดให้เป็นนิยามของสถานภาพของผู้หญิง เพื่อที่จะทำให้เกิดความเท่าเทียมกันมากขึ้นในความเป็นจริง จึงควรมีการสร้างมาตรฐานของความสง่างามของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อส่งผ่านไปยังวัฒนธรรมและศาสนา ซึ่งควรจะได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

การปฏิเสธของสิทธิแต่ละปัจเจกบุคคลในเรื่องของผู้หญิงมักจะได้รับการปกป้องจากปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ศาสนาหรือธรรมชาติของการเป็นมนุษย์ ในขณะที่ความรุนแรงต่อสิทธิสตรีมีความแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม แต่ผู้หญิงแต่ละสังคมก็ยังคงมีสิ่งที่เป็นข้อจำกัดเหมือนกัน ในเรื่องของการดูถูก ความไม่สง่างาม และการถูกกดขี่ อันเนื่องมาจากการแบ่งแยกทางเพศในสังคม การแบ่งแยกบนพื้นฐานของปัจจัยทางด้านเพศนี้ได้หยั่งรากลึกในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ การปฏิเสธสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์มีผลต่อทุก ๆ ส่วนของสังคม แต่ผู้หญิงจะพบว่ามีความเสี่ยงมากกว่าผู้ชาย ซึ่งในบริบทนี้ สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามก็คือ ตราบดที่ผู้ชายและผู้หญิงได้แสดงบทบาทที่แตกต่างกันตามเพศตามที่ได้ถูกกำหนดไว้โดยปัจจัยด้านความคิดทางวัฒนธรรมนั้น ความคิดที่ถูกสร้างขึ้นและฝังรากลึกก็ยังคงสะท้อนถึงการปฏิเสธผู้หญิงในเรื่องการเรียกร้องความเท่าเทียมกันในสภาพของการเป็นมนุษยชาติ ดังนั้น ผู้หญิงจึงถูกมองว่ามีสิทธิที่ด้อยกว่านั่นเอง

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานสตรีนั้น อำนาจของการกำหนดบทบาทของตัวเองขึ้นอยู่กับชนิดของงานที่จะทำ จะทำเมื่อไร และภายใต้เงื่อนไขอะไร แม้ว่าภายในครัวเรือน การแบ่งแยกบทบาทของงานระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ก็มีลักษณะทำนองว่า ผู้หญิงเป็นผู้บริโภค ในขณะที่ผู้ชายเป็นผู้ผลิต ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้หญิงจะแสดงบทบาทหลายอย่าง ทั้งการ

เป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้จัดการเรื่องราวต่าง ๆ ในบ้าน บทบาทของแม่ และผู้จัดองค์กรชุมชน ผู้หญิงส่วนใหญ่จะไม่ได้รับเงินจากงานต่าง ๆ ที่ต้องทำดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากถูกมองว่างานเหล่านี้มิใช่เป็นลักษณะของการทำงาน ดังนั้น ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงถูกมองข้าม ไม่ได้ได้รับการปกป้อง มีการจ่ายค่าแรงให้ต่ำกว่าที่ควรหรือไม่จ่ายให้เลย และบ่อยครั้งที่ได้รับการเพิกเฉย นอกจากนี้งานที่ผู้หญิงทำถูกมองว่าเป็นงานที่ง่ายกว่า มีทักษะน้อยกว่า และสำคัญน้อยกว่างานที่ผู้ชายทำ และแม้ว่าผู้หญิงจะทำในงานประเภทเดียวกันกับผู้ชาย แต่ผู้หญิงจะได้รับค่าจ้างถูกกว่า

การกดขี่เอารัดเอาเปรียบแรงงานสตรี มีความเด่นชัดมากในกรณีของการใช้แรงงานในภาคการเกษตร เนื่องจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในงานที่ทำจะถูกปกปิดไว้ ทั้งนี้ ผู้หญิงแทบจะไม่มีส่วนเข้าไปร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนา การวางแผนและการกำหนดมาตรการปรับปรุงต่าง ๆ ในขณะที่โครงการทางด้านเกษตรและกลยุทธ์ต่าง ๆ ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยปราศจากการปรึกษากับผู้หญิง ทำให้เทคโนโลยีต่างๆ ที่นำมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชายแทนที่จะเป็นการใช้งานโดยผู้หญิง ในงานประเภทอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ผู้หญิงจะได้รับค่าจ้างที่ถูกกว่าหรือมีสถานภาพที่ต่ำกว่าแรงงานชาย

จะเห็นได้ว่า ผู้ชายควบคุมผู้หญิงอยู่ 2 แนวทาง คือ หนึ่งโดยสภาพทางกายภาพที่แข็งแรงกว่า และสอง โดยการกำหนดขึ้นเป็นวัฒนธรรม กล่าวคือ วัฒนธรรมของมนุษย์ประกอบด้วยรูปแบบของพฤติกรรม ได้รับมาจากแต่ละปัจเจกบุคคลในสังคม ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม นักสังคมวิทยาเห็นว่า วัฒนธรรมได้ถูกเรียนรู้มากกว่าจะเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาแต่กำเนิด เมื่อเป็นเช่นนั้น พฤติกรรมจำนวนมากไม่สามารถเรียนรู้หรือแก้ไขได้

สิ่งที่เป็นความไม่เท่าเทียมกันนี้ ปรากฏอยู่อย่างต่อเนื่อง ดังเช่นในปี ค.ศ. 1998 ผู้หญิงทั่วโลกยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องเสรีภาพ เช่น ในการลงคะแนนเสียง การแต่งงาน การเดินทาง การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในศาล การครอบครองทรัพย์สิน และการเป็นผู้พิทักษ์เด็ก เป็นต้น ที่เห็นได้บ่อย ๆ คือ เด็กหญิงและผู้หญิงพบว่าการเข้าถึงการศึกษา การจ้างงาน การดูแลสุขภาพ และแม้กระทั่งอาหารมักจะถูกจำกัดเนื่องจากความแตกต่างในเรื่องเพศ ความรุนแรงภายในมีผลกระทบต่อผู้หญิงในทุกประเทศทั่วโลก การค้าผู้หญิงปรากฏให้เห็นทั่วไปในเอเชีย ตัวอย่างเช่น ในนิตยสาร Human Rights Report ในปี 1996 ระบุว่าการค้าทางเพศในประเทศไทยมีจำนวนนับหลายพันคน ทั้งผู้หญิงและเด็ก โดยจำนวนมากเป็นการถูกบังคับหรือล่อลวงให้เป็นโสเภณี

อีกตัวอย่างหนึ่งของสภาพบทบาทที่ต่ำกว่าของสตรี สามารถจะเห็นได้ในหลายส่วนของโลกดังที่นิตยสาร Human Rights Report ในปี 1993 ระบุว่า ผู้หญิงในประเทศซาอุดีอาระเบียจะมีสิทธิทางการเมืองและสังคมน้อยมาก และผู้หญิงจะถูกกำหนดบทบาทเป็นสมาชิกที่ด้อยกว่าใน

สังคม ความจำกัดของสิทธิสตรีได้แพร่หลายมากขึ้นนับจากเรื่องของการแต่งกายที่มีดัดจริต ไปจนถึงสิทธิในการจะเดินทางไปในที่ต่าง ๆ ผู้หญิงรวมทั้งสตรีต่างชาติอาจไม่ได้รับความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย แม้แต่ในเรื่องของการขับชี่ยานพาหนะ และข้อจำกัดต่าง ๆ ที่จะใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะ หากว่ามีผู้ชายปรากฏอยู่ในที่นั้น ๆ ด้วย

ในประเทศอิหร่าน ผู้หญิงจะถูกประณามให้อับอาย ถูกกักกัน หรือถูกทำร้ายทางร่างกายหากผู้หญิงคนนั้นปรากฏตัวในที่สาธารณะด้วยการแต่งตัวในลักษณะที่ผู้ที่เป็นผู้ควบคุมดูแลศีลธรรมอันดีมองว่าไม่เหมาะสม

ในประเทศแถบอ่าวเปอร์เซียบางแห่ง คนใช้ที่เป็นผู้หญิงจะไม่สามารถออกจากกรณีการถูกรังแกหรือใช้ความรุนแรงใด ๆ เลย เช่น ในประเทศคูเวต ในช่วงปี 1991 – 1992 มีการรายงาน จำนวนทั้งสิ้น 72 กรณี ที่มีการทำร้ายร่างกาย ข่มขืนคนใช้ในบ้าน อย่างไรก็ตามในทางประวัติศาสตร์พบว่า คำสอนของศาสนาอิสลามได้มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทใหม่ๆ ของผู้หญิงด้วย เช่นนี้แล้วเป็นการชี้ให้เห็นถึงหลักจารีตประเพณีของสังคมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมดังเช่นกรณีการห้ามเข้าพื้นที่ชั้นในของพระธาตุ โดยสตรีก็เป็นหนึ่งในจารีตของสังคมต่าง ๆ ของจารีตทั่วโลก แต่การที่ไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีมีพันธกรณีที่ต้องผูกพันตามสนธิสัญญา จึงไม่สามารถใช้จารีตของตนเองมาปิดกั้นแบ่งแยกการใช้สิทธิทางเพศของสตรีได้ เพราะความเชื่อด้านการห้ามเข้าพระธาตุของผู้หญิงนั้นเป็นการเลือกปฏิบัติโดยชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จึงใคร่ขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้
การให้คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี จัดทำแนวทางในเรื่องหลักจารีตกับหลักการเลือกปฏิบัติให้รัฐภาคีเช่นไทยนำไปปฏิบัติ

เนื่องจากมาตรา 21 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบเป็นบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ฯ มีอำนาจจัดทำข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะทั่วไปตลอดจนจัดทำคำวิจารณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับรายงานของรัฐภาคี ดังนั้น คณะกรรมการ ฯ จึงควรใช้อำนาจดังกล่าวจัดทำแนวทาง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหลักจารีตท้องถิ่นที่ขัดกับหลักการห้ามเลือกปฏิบัติให้รัฐภาคีเช่นไทยนำไปปฏิบัติ โดยอำนาจในการจัดทำแนวทางดังกล่าวนี้เป็นอำนาจโดยชอบซึ่งไม่จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากบรรดารัฐภาคี ดังนั้น การให้

คณะกรรมการ ฯ จัดทำแนวทาง จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมและง่ายต่อการ رصدชั้นให้รัฐภาคีเช่นไทย ปฏิบัติตาม และในเมื่อคณะกรรมการ ฯ มีอำนาจจัดทำคำวิจารณ์ ตลอดจนเสนอแนะ หรือมีข้อ ชักถามเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานของรัฐภาคีเช่นไทย คณะกรรมการ ฯ ก็ควรใช้อำนาจดังกล่าว ให้เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองสิทธิทางเพศของสตรี โดยอาจตั้งข้อซักถามให้ผู้แทนรัฐภาคีตอบ เกี่ยวกับประเด็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ต หรือกำหนดให้รัฐภาคีเช่นไทยนำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับประเด็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ตให้มากขึ้น เพื่อเป็นการ رصدชั้นและกระตุ้นให้ ไทยหาทางคุ้มครองสิทธิสตรีให้ได้อย่างแท้จริง

สำหรับแนวทางเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ตนั้น คณะกรรมการอาจ กำหนดให้ไทยปฏิบัติตามมาตรการดังต่อไปนี้

มาตรการทางกฎหมาย

1. ไทยที่เป็นรัฐภาคี ควรจัดให้มีกฎหมายต่อต้านการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุแห่งจาร์ต โดยเฉพาะโดยอาจกำหนดให้การเลือกปฏิบัติและเหตุแห่งจาร์ต เป็นความผิดตามกฎหมาย เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน หรือกฎหมายอาญา เป็นต้น

2. กฎหมายต่อต้านการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ตที่ไทยทำขึ้น ควรกำหนดบท นิยามของการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ตให้ชัดเจน

3. ควรกำหนดอัตราค่าเสียหายในคดีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ต และ บทลงโทษผู้กระทำผิดฐานล่วงอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันไม่ให้เกิด การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ต

4. จัดให้มีกลไกหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลและบังคับใช้กฎหมายการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุแห่งจาร์ต โดยอาจจัดตั้งในรูปขององค์กรกึ่งตุลาการ เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับ เรื่องราร้องทุกข์ สืบสวนสอบสวน พิจารณาคดี หรือชี้ขาดข้อพิพาท ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ ในด้านการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ต

มาตรการด้านการเผยแพร่ข้อมูลความรู้

1. จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับหลักการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจาร์ตในรูปของหนังสือคู่มือ แผ่นพับ จดหมายข่าว หรือเอกสารในลักษณะอื่น ๆ เพื่อเผยแพร่ไปยังหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรสตรีและบุคคลที่สนใจ

2. รณรงค์ให้สตรีมีความรู้ถึงสิทธิที่คุ้มครองสตรีจากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่ง จาร์ต โดยให้สตรีได้เข้าใจหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ

3. จัดการสัมมนาหรือฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการห้ามเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจารีตแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- ครูหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในสถานศึกษา
- เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รักษากฎหมาย
- ผู้มีบทบาทหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ อัยการ ทนายความ และ

ผู้พิพากษา

มาตรการด้านการศึกษาและวิจัย

1. กำหนดให้สถาบันการศึกษาระบุจุดประเด็นเกี่ยวกับหลักการห้ามเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจารีตไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน

2. จัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานของรัฐและเอกชนที่เป็นอยู่ทั้งในด้านการป้องกันปราบปราม แก้ไขฟื้นฟูและช่วยเหลือ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนดำเนินงานเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาการห้ามเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจารีตให้หมดไป

มาตรการด้านสังคม

1. ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และความเชื่อที่ผิด ๆ เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจารีต ด้วยการสร้างความสำนึกและความเชื่อใหม่ว่า คุณค่าของสตรีเหมือนกับบุรุษทุกประการ ไม่ได้เกี่ยวกับประจำเดือนแต่อย่างใด

2. เร่งรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบของการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งจารีต เพื่อให้เกิดเจตคติไม่ยอมรับพฤติกรรมการกีดกันทางจารีตโดยไม่เป็นธรรม

3. ส่งเสริมให้ผู้ชายและผู้หญิงรู้จักที่จะปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียมกัน

4. ใช้สื่อของรัฐในการรณรงค์เปลี่ยนแปลงความเชื่อของคนในชุมชนล้านนาให้เข้าใจความเป็นจริง โดยใช้กระบวนการหลักศาสนาพุทธ หลักวิทยาศาสตร์ หลักกฎหมายระหว่างประเทศ ให้เข้าใจในหลักการจัดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศโดยจารีต

ดังที่กล่าวมาแล้ว ประเทศไทยมีปัญหาในทางปฏิบัติเพราะเป็นด้านความเชื่อในจารีต ประเพณีท้องถิ่นอันนำไปสู่ปัญหาการเลือกปฏิบัติที่เดินสวนทางกับพัฒนาการของรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 ที่ใช้สิทธิแก่บุรุษและสตรีโดยเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักความเสมอภาคโดยเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษกับสตรี พยายามส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักใช้หลักเหตุและผลมาใช้แก้ปัญหา โดยไม่ได้ดูแต่ความเชื่อที่มีมาแต่โบราณโดยปราศจากเหตุผล รัฐต้องเพิ่มงบประมาณให้หน่วยงานด้านการศึกษา และองค์การพัฒนาเอกชนให้มากขึ้น รัฐต้องจัดสรร

งบประมาณให้หน่วยงานด้านการศึกษาและองค์การพัฒนาเอกชน รัฐต้องผลักดันประเด็นปัญหา และข้อเรียกร้องต่าง ๆ ของสตรีได้อย่างเป็นระบบ เป็นตัวกลางประสานความเข้าใจในปัญหาของ สตรีระหว่างรัฐกับประชาชนได้ดี จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย นโยบายของรัฐ ตลอดจนสร้างเจตคติที่ถูกต้องต่อสตรีได้อย่างเป็นรูปธรรม และประการสำคัญที่สุดรัฐออก พระราชบัญญัติการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบเพราะถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้จะมีผล ให้ไทยต้องผูกพันในพันธกรณีระหว่างประเทศของอนุสัญญาก็ตาม แต่กรณีที่ได้อนุวัติการ อนุสัญญานี้เข้าสู่กฎหมายภายในนอกจากรัฐธรรมนูญแล้วจะทำให้รัฐใช้ประโยชน์จากกฎหมายได้ มีสิทธิภาพมากขึ้น ชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น ชุมชนท้องถิ่นจะารู้และเข้าใจในตัวกฎหมายภายใน มากกว่าที่จะเป็นในรูปสนธิสัญญา และจะเป็นการพัฒนาสิทธิของสตรีกับบุรุษให้เท่าเทียมกันโดย แท้จริง

สำนักหอสมุด